
POPULAȚIA SATULUI MOROZENI, ȚINUTUL ORHEI (SFÂRȘITUL SEC. XV - ÎNCEPUTUL SEC. XIX)

Mihai Onilă

Primul locuitor al satului, conform unei cărți domnești de întăritură de la 20 aprilie 1518, semnată de Ștefăniță Voievod (1517-1527), este considerat Ioan Morozanu; mai mult ca atât, el este întemeietorul satului și denumirea tot de la el se trage: „*Cu mila lui Dumnezeu, Io Ștefan voevod în pământul Moldovii, însămnatu dinu silința noastrăi toate, pân verii prin audzire, au venitu înaintea noastră și înaintea ai nostruloru boeru Moldovei, sluga noastră Ioan Morozanu și s-au jăluitu nouă cu mare jalobă și cu mare mărturie de acolo de la măriia sa și rostirea gurii lui primitu amu sate de la moșu domniei mele, Ștefan vodă unu locu din pustie, între Ciuluci, Fântâna Radului, ednacu când au ostitu Tătarii pământu...*” (DIR AM 1953, 123)

Cercetătorul Aurel Sava îl numește Roman Morozanu, în ce bază nu se menționează, dar documentar e dovedit faptul că Morozăneștii, apar în ținutul Orhei în aceeași perioadă, sfârșitul sec. XV, cu drese de la Ștefan cel Mare (Sava 1944, 36). Se mai știe că acest Morozanu a avut patru copii: „*Sava Morozan, popa Unciul, Dumoai, Buna*” (Sava 1944, 320). În registul unei cărți de întăritură de la 9 decembrie 1725, semnată de voievodul Mihai Racoviță, pentru răzeșii satelor Isacova și Morozeni, se menționează că acești răzeși sunt urmașii lui Danciu și Durac, „*cari moșii li să trag di pi moșii lor, și Danciu ci au fost pîrcălab și di pi Durac cel Bătrîn*” (Sava 1944, 195). Astfel mai apar două neamuri care au stat la baza populației satului – Danciu și Durac. Conform cercetărilor efectuate, neamul Durac, apare în ținutul Orhei la sfârșitul sec. XV, cu drese de la Ștefan cel Mare, înființând împreună cu Morozăneștii satul Terșiței din ținut (Documente 2005, 207-208). Iar Danciu apare în această regiune în timpul domniei lui Ioan Vodă cel Viteaz (1572-1574) în calitate de pîrcălab de Orhei, din marite 1572 (CDMB 1975, 71), până la 10 mai 1954 (DIR AM 1954, 30).

Neamurile Danciu și Durac, care au dat pe parcursul secolelor XV-XVIII mai multe generații de

pîrcălabi și serdari de Orhei (Eșanu 2001, 62), împreună cu Morozăneștii pun începutul spiței de neam a răzeșilor, satelor Morozeni și Isacova. Aceasta se face prin căsătoria pîrcălabului Danciu, cu fiica lui Ioan (Roman) Morozanu – Buna, care au avut patru copii: „*Irinei, Băluța Urichioai, Marica Moașa Durăceștilor, și Pășcănița*” (Sava 1944, 302). Unul din copiii lor, Marica, se căsătorește cu Stahor Durac, pîrcălabul de Orhei, atestat documentar pe la 1584 (DIR AM 1954, 238), și 1589, 25 aprilie - 25 iulie (Ghibănescu 1929, 125), și primesc zestre partea de răsărit a moșiei, viitorului sat Isacova. Aceștia au avut șapte copii: „*Gligorce Durac, Costin Durac, Marula Bericoai, Dumitru Țona, Dorda, Mihalcea Durac*”, cunoscuți mai târziu ca stăpâni pe moșia Isacovei și a unei părți (o pătrime) din satul Morozeni (Sava 1944, 303).

Deja în sec. XVII, în sat, apar și alte neamuri, ca rezultat al înrudirii cu cele menționate mai sus. Astfel, la 1614-1618 apare un oarecare Vlasă pitărel de Morozeni, care nu-i permite diacului din satul Dișcova Isac să cumpere pământ de la neamurile lui Vlasă, din satul Morozeni. Aceștia sunt răzeșii „*Coadă, feciorul Petrii și Lupului, și de la Toader și sora lui Maica, feciorii Fătului, nepoții Solomie*” (Sava 1944, 59). Apoi, într-un regist al unui document de vindere și cumpărare de la 20 aprilie 1669, apare soția lui Vlasă, Anița, cu feciorul Șuruna, și sora Mardaria, care vând fostului serdar Apostol Durac părțile lor de moșie din sat, pe care le aveau de la moșii lor, Danciu și Buna Dăncioaie: „*...Zapis dela Anița, fimeia lui Vlașcă, ficiorul Șuruna și soră-sa Mardaria, fetile Rucsandei, fata și Măriea, fata, nepoatile Bunii Dăncioae cuprinzătoari că au vândut lui Apostol Durac biv sârdari, drept 45 lei, a lor driaptă ocină și moșie, ci au avut dela moșul lor Danciu și fimeia lui Buna din satul Morozăni din partea Danciu-lui și a Bunei din a patrulor parte, trei părți din cumpărătura ci au avut moșu lor Danciu și cu moașa lor Buna, ci să va alegeți din partea de gios, ci au avut cumpărătură moșii lor dela Pârhuțoa-*

ia și cu vad de moară, ce este în Vatici, în coada heleșteului Pitușcanului, care vad s-au chemat a moșului lor a Pășcanului, așjiderea trii părți. Și priimind bani deplin i-au dat acest zapis de vecinică vânzare înaintea lui Isac ot Hulboaca și dinainte lui Gaspăr ot Puțantei și a lui Grăjdian ot Isacova și a lui Florință Buhchih din Vadul Furii și a lui Grigorii sîn Condrea ot Lucaceuca și Postolachi ot Morozăniși Isac ot tam și Țugul ot tam și Constandin ot tam, care toți aceștie să vad iscăliți în zapis” (Sava 1944, 124), din care reiese că Anița, soția lui Vlasă, cu sora sa Mardaria, sunt copiii Rucsandei, iar ea este fiica Pășcăniței, care este fiica lui Danciu și a Bunei. Tot aici, ca martori printre alții, sunt menționați și sătenii din Morozeni: Postolachi, Isac, Țugul și Constandin.

Alte ramuri ale neamului Danciu – Buna, sunt atestate în cartea domnească de întăritură, de la 20 septembrie 1722 semnată de voievodul Mihai Racoviță:

„Noi Mihai Racoviță Voevod, «Божію милостию господарь земли молдавскоу». Adică Domniia Mea am dat și am întărit acistui om lui Tănăsă, fciior lui Postolachi, nepot lui Ionașcu, strănepot lui Danco (Danciu) din Orhei, pre a sa driaptă ocină și moșii niști heleștei ci ari pi apa Vatâcilui la fînnt Orhei și locuri di fânață ci sânt pe acele heleștei și moară gata, ci esti pi acel loc, tot locul cu toati heleșteii cât au ținut și părințai săi din ispisocul ci ni-au arătat dila răposatul Irimiiia Voevod, cari scrii într-acel ispisoc, precum Danco au dat un cal Domniia pentru acel loc și cu heleștei cari scriu mai sus. Și după acel ispisoc încă ni mai arată Tănăsă și o mărturii dila pârcălabii di Orhei și dila multă preuți și oameni buni scriind și mărturisind într-ace mărturii precum că au avut multă pâra și gâlceavă Postolachii, tatăl lui Tănăsă cu Leahul din Buciușca, pentru acești trii heleștei din Vatâci, cari scriu mai sus, fiindu-li lor împreună dila moșii lor, iară apoi, mai preurmă s-au învoit di bună voia lor și s-au tocmi ca să țin Postolachii un heleșteu și giământati și Leahul iarăș un heleșteu și giământati cu frații lui, precum au ținut bătrânii lor și la moara lui Postolachii să nu aibă triabă Leahul și iarăș la moara Leahului să nu aibă triabă Postolachii, iară la un iazi ci esti al trileia mai gios, iarăș să țin împreună giământati de iază să țin Postolachii și giământati să țin Leahul cu frații săi ...” (Sava 1944, 182). Din acest document reiese că Tănăsă este feciorul lui Postolachi, nepotul lui Ionașcu și strănepotul lui

Danciu; că Postolachi și Leahu au un moș comun, Danciu, și de la moștenirea căruia, au loc divergențe și mai târziu. Astfel, conform anexei de la acest document, prezentat de cercetătorul A. Sava, în 1819, are loc un proces de judecată, în care Postolochestii și alți răzeși din Isacova îl dau în judecată pe căpitanul Ioniță Pârle care, împreună cu soția Anisia, intenționează să vândă jumătatea de moară de pe apa r. Vatici, moștenită de la socrul său, căpitanul Grigore Ciogole (rudenie cu Măricuța, succesoare a lui Leahu), că i-a scos din stăpânirea jumătății ce li se cuvenea după Postolache. Din cele menționate în document și în anexa lui se întrevăd două ramuri succesoare a lui Danciu: 1) Leahu – Măricuța – căpitanul Gligore Ciogole – fiica sa, Anisia (soția căpitanului Ioniță Pârle); 2) Ionașcu – Postolache – Tănăsă.

Un alt neam, care apare în sat, în sec. XVII este Leca. Astfel, în registul de la 16 iulie 1691, doi feciori ai lui Leca: Grigore și Leca, dau lui Loghin din Isacova, pârcalab de Orhei, părți de moșii din Isacova și Morozeni, „...care cumpăratură a fost a tatălui lor Leca dila Maria și dila Nica, fetile Anii Pășcăniții și jumătati vad di moară din poiana Morozănilor, ci au cumpărat tatăl lor de la Botea, fata lui Durac, și moșia tatălui lor din Morozăni” (Sava 1944, 154). Din cele expuse până acum se observă cum o parte din descălecătorii satului și anume, neamurile Danciu și Durac, încep a fi înghițite de alte neamuri, figurând mai des în documente, că își vând moșile lor. În ce privește Morozăneștii, care de la Roman (Ioan) Morozanu nu mai sunt menționați documentar să aibă tangență cu satul, în sec. XVIII, ei apar nu numai masiv și înstăriți, dar și cu funcții militare. Așa cum sunt Baș Bulucbașul, Tudor Grigore Morozan, (conducător a câtorva bulucbașe, steaguri), cu carte de la Alexandru Mavrocordat¹.

Alți locuitori care trăiau în sat la sfârșitul sec. XVII - începutul sec. XVIII sunt menționați într-un document de la 30 ianuarie 1719. Aceasta se întâmplă cu ocazia insistenței răzeșilor din s. Bravicea: „Vârlan și Sandul Țărnă, Elie Harea și Sandu Iurcu” scot de sub zalog partea de moșie a lui Enachi Grecul din Morozeni, de la Aftemie Mîrzac, din același sat. Acesta din urmă căzând de acord să scrie o scrisoare de mărturisire aprobată însuși de pârcălabul de Orhei. În ea el menționează că într-adevăr Enache Grecul a lăsat gaj o parte

¹ANRM, F. 134, inv. 2, d. 60, f. 126-129.

din moșie tatălui său Mîrzac, „și lui Ștefan, care au fost frate tătâne-mo”, pentru doi boi și patru lei. Iar aceștia i-au plătit numai un bou și doi lei. Atunci răzeșii din Bravicea, moșenii „lui Enachi, nevrând să înstrăineze pământul neamului plăti-se lui Aftenie un bou și doi lei și reîntorc pământul” (Sava 1944, 177). Această scrisoare el o înmânează lui Doroftei Grecul (probabil feciorul lui), iar mai târziu lui Enache, unul din acei răzeși din Bravicea, având treabă pe la Morozeni, au primit o copie de la „Maței Grecul” (Sava 1944, 178), probabil feciorul lui Doroftei.

Documentar, cam acești locuitori se atestă în sat de la înființarea lui și până la începutul sec. XVIII. Cu toate că satul nu figurează în recensământul de la 1772-74, pentru această perioadă, o parte din populația lui poate fi dedusă pe baza recensământului din 1835, considerat primul și cel mai documentar care a avut loc pe teritoriul dintre Prut și Nistru. Conform acestuia, satul care aparține Mănăstirii Curchi, răzeșilor din sat și boie-

rului Millu, la acel moment avea 108 gospodării, cu 470 locuitori, dintre care 243 persoane de gen masculin – 203, de gen feminin. Din punct de vedere social, populația se împărțea în trei categorii: mazili – 20 gospodării cu 62 persoane; ruțași – 3 gospodării cu 9 persoane și țărani – 88 gospodării, cu 416 persoane. În privința ruțașilor, este de menționat, că datele din arhivă sunt incomplete; lipsesc câteva foi – deoarece lista lor începe cu nr. 12. Din aceasta rezultă că au existat cel puțin 14 gospodării². Iar conform vârstei locuitorilor, prezenți în recensământ, putem deduce, aproximativ, că în sec. XVIII în sat au existat 61 de gospodării.

Astfel, în urma cercetărilor documentare s-a constatat că satul Morozeni din ținutul Orhei, care își are începutul la sfârșitul sec. XV, a fost înființat de „boierul Moldovei” Ioan Morozanu și pârcălabii de Orhei, Danciu și Stahor Durac. Iar aceste neamuri, la rândul lor, înrudindu-se cu altele din satele megieșe, pun începutul evoluției populației din sat.

Recensământul populației satului Morozeni, jud. Orhei, din 1835

I. Mazili*

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
1	Baş Bulucbaş Tudor	60
	Grigore Morozan, văduv (cu carte de la domnitorul Al. Mavrocordat, 1786, 15 august, confirmată prin documentul Sfatului Suprem al Basarabiei din 1817, 11 iulie, cu numărul 49)	
2	Apostol Tudor Morozan	30
	Soția – Anastasia	28
	Copiii: Constantin	6
	Ioan	3
3	Gheorghe	1
	Ioan Tudor Morozan	25
	Soția – Tatiana	20
	Copiii: Gheorghe	1
	Maria	7
Ecaterina	5	
4	Vasile Toader Morozan	22
	Soția – Stepania	20
	Copiii: Ion	2

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
5	Ianachi Apostol Morozanu (feciorul decedatului Apostol Morozan)	28
	Soția – Irina	25
	Copiii: Grigore	7
6	Alexandru Apostol Morozan (feciorul decedatului Apostol Morozan)	20
	Soția – Varvara	18
	Copiii: Elena	2
7	Andrei Toader Brașovan	35
	Soția – Parascovia	33
	Copiii: Ion	21
	Gheorghe	16
	Constantin	12
Zinovia	9	
8	Ștefan Toader Brașovan	55
	Soția – Efrosenia	45
	Copiii: Gheorghe	17
	Tănase	14
	Todosia	18
	Maria	8
	Casandra	4
	Ecaterina	2

² ANRM F. 134, inv. 2, d. 60, f. 130-131.

II. Materiale și cercetări

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
9	Vasile Andrei Brașovan	24
	Soția – Ecaterina	22
10	Grigore Andrei Brașovan	23
	Soția – Agafia	18
11	Ștefan Vasile Dodon	33
	Soția – Sofronia	28
	Copiii: Vasile	3
	Dodora	8
	Ioana	5
	Mama lui – Axenia	52
12	Gheorghe Vasile Bâronovan	43
	Soția – Maria	36
	Copiii: Constantin	10
	Maria	7
	Elisaveta	3
	Ecaterina	2
13	Andrei Vasile Bâronovan	25
	Soția – Todora	23
	Copiii: Ana	1
	Fratele lui – Dimitrie	27

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
14	Samson Ștefan Morozan	51
	Soția – Maria	42
	Copiii: Vasile	19
	Aftenia	13
15	Isai Matei Grec	28
	Soția – Irina	19
	Copiii: Vasile	1
	Mama lui – Alexandra	73
16	Nicolai Matei Grec	27
	Soția – Sofia	26
	Copiii: Ion	5
	Natalia	1
17	Ion Constantin Erhan	62
	Soția – Alexandra	45
	Copiii: Chiril	23
	Toader	12
	Ștefan	7
	Irina	18
	Parascovia	16

* ANRM, F. 134, inv. 2, d. 60, (II) f. 126-129; d. 90 (II), f. 215-216.

II. Ruptașii**

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
18	Ion Carp Buzu <i>(cu carte de ruptaș de la domnitorul Suțu, dată în anul 1729 și recunoscută de Sfatul Suprem al Basarabiei, în 1817, 28 aprilie, nr. 48)</i>	44
	Soția – Taisea	40
	Nepotul – Vasile Buzu	14
19	Vasile Pavel Bârcă <i>(fecior de preot, care a ieșit din acest sat)</i>	29
	Soția – Parascovia	26
	Copiii: Tudor	7
	Ion	3
	Gavril	1

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
20	Mihail Panait Sârbu <i>(cu carte de ruptaș de la Sfatul Suprem al Basarabiei, din 1817, 23 august, nr. 245)</i>	25

** ANRM, F. 134, d. 60 (II), f. 130-131.

III. Țăranii***

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
21	Gheorghe Nicolai Lașcu	36
	Soția – Maria	31
	Copiii: Ion	6
	Simion	1

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
22	Andrei Nicolai Lașcu	36
	Soția – Ecaterina	28
	Copiii: Dimitrie	2
	Anghelina	6

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
23	Ion Nicolai Lașcu	30
	Soția – Ioana	27
	Copiii: Iosif Grigore	5 2
24	Toma Alexei Buruian	40
	Soția – Maria	42
	Copiii: Varvara Zinovia	18 10
	Copil adoptiv – Ilie Ștefan Stahi	10
25	Ion Andrei Coroi	34
	Soția – Ana	33
	Copiii: Gavril Leonte Andrei	6 4 1
	Iftinii Andrei Coroi	26
26	Soția – Solomia	22
	Copiii: Constantin Fratele lui – Leonte	3 24
	Ion Todosie Sghibartă	26
27	Soția – Parascovia	20
	Copiii: Maria Tudosia	2 1
	Moșul lui – Simion Nicolai Gânda	95
	Gheorghe Grigore Sghibartă	28
28	Soția – Solomeia	25
	Copiii: Constantin Acsenia Maria	3 7 5
	Iachim Ion Olaru	58
	Soția – Vasilisa	48
30	Mihail Toader Vieru	58
	Soția – Irina	23
31	Nichita Petru Borș	56
	Soția – Maria	35
	Copiii: Irofte Leonte Nastasia Sofia	12 1 20 9
	Ilie Zaharia Dabija	55
	Soția – Varvara	52
32	Copiii: Grigore Gavril Vasilisa Tudora Nastasia Ruxanda	30 18 26 24 15 10

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
33	Pantelii Ion Chitic	50
	Soția – Eudochia	48
	Copiii: Doroftei Elena Marfa Pelagheia Parascovia	19 21 17 14 9
	Simion Ștefan Bulgaru	24
	Soția – Maria	25
	Copiii: Vasile Ion Ioana	5 1 1
35	Gheorghe Ion Morozan	36
	Soția – Lupa	29
	Copiii: Miron Elisaveta	6 4
36	Constantin Ion Staruș	25
	Soția – Elena Fratele lui – Ștefan	16 18
37	Iftimii Ion Morozanu	26
	Soția – Ioana Copiii: Vasile	23 1
38	Ion Vasile Bârdan	46
	Soția – Elena	45
	Copiii: Ion Luca Vasilca Natalia	24 14 18 7
	Andrei Andrei Șpac	39
39	Soția – Eustina	34
	Copiii: Ioana Elena	15 12
	Alexei Toader Hudema	47
40	Soția – Axenia	45
	Copiii: Ioan Gheorghe Iacob Vasilca Eudochia Natalia	24 21 18 17 14 8
	Un neam – Pavel	18
	Axente Arsenii Drăgan	62
	Soția – Eftimia	51
	Copiii: Lazăr Un neam – Gheorghe	19 24
42	Vasile Axente Drăgan	31
	Soția – Maria	16

II. Materiale și cercetări

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
43	Iacob Axente Robu	52
	Soția – Agafia	46
	Copiii: Luca	14
44	Sava Nicolai Lașcov	39
	Soția – Ecaterina	35
	Copiii: Zinove	10
	Vasile	8
	Ioana	4
45	Ion Ion Călin	48
	Soția – Sofia	35
	Copii: Luca	13
	Maria	13
	Elisaveta	7
	Ana	4
	Ecaterina	1
46	Vasile Darie Cazac	32
	Soția – Aftenia	31
	Copiii: Ecaterina	10
	Elena	7
	Parascovia	4
	Elisaveta	2
47	Filip Carp Olaru	53
	Soția – Eudochia	39
	Copiii: Ion	18
	Chiril	9
	Nichita	7
	Eremia	2
	Elena	20
48	Vasile Grigore Sghibartă	43
	Soția – Efrosenia	34
	Copiii: Andrei	13
	Ion	10
	Ștefan	3
	Vasilca	13
49	Vasile Grigore Nedelcov	46
	Soția – Sofia	44
	Copiii: Toader	11
	Ion	9
	Marfa	13
50	Anastasiu Mihail Tomac	37
	Soția – Palaghia	33
	Copiii: Ion	13
	Matei	10
	Gheorghe	7
	Petru	1
	Ecaterina	3
51	Alexandru Pavel Vataman	38
	Soția – Anastasia	32

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
52	Ion Ion Calapod	53
	Soția – Agafia	39
	Copiii: Simion	18
	Gheorghe	3
	Maria	14
	Lupa	12
	Vasilca	6
Ana	1	
53	Grigore Ion Staruș	23
	Soția – Axenia	22
54	Copiii: Ion	1
	Luca Leonte Ghincul	28
	Soția – Solomeia	24
55	Copiii: Ana	1
	Ștefan Ion Bâzdâga	30
	Soția – Maria	28
	Copiii: Constantin	5
56	Sava	2
	Ioana	1
	Moisei Ion Botnaru	53
57	Soția – Palagheia	45
	Vasile Ion Beschier	32
58	Soția – Irina	24
	Copiii: Petru	5
	Ion	3
	Gheorghe	2
	Sofroni Nastase Olar	31
59	Soția – Axenia	23
	Ion Chiril Varțan	46
	Soția – Elena	41
	Copiii: Grigore	17
	Carp	9
	Ilie	6
	Gheorghe	3
Maria	19	
Elisaveta	1	
60	Ion Pavel Ciocoi	29
	Soția – Maria	24
61	Copiii: Elena	3
	Ion Alexei Hudema	30
	Soția – Elena	25
62	Nepoata: Ecaterina	8
	Nicolai Ion Țurcanu	42
	Soția – Ioana	40
	Copiii: Vasile	14
Ion	5	
Maria	8	

Nr.	Nume, prenume	Vârsta	Nr.	Nume, prenume	Vârsta
63	Iacob Vasile Stihii	48	72	Nichita Arseni Drăgan	39
	Soția – Anastasia	44		Soția – Ioana	30
	Copiii: Tofan	17		Copiii: Maria	7
	Andrei	14		Vasilca	3
	Osip	13	Fratele lui – Serghei	41	
64	Maria	10	73	Vasile Gavriil Bobâna	32
	Ion Ion Simac	42		Soția – Parascovia	31
	Soția – Ana	36		Copiii: Toma	1
	Copiii: Andronic	14		Maria	7
	Ion	10	Ioana	4	
65	Irina	15	Fratele lui – Gheorghe	30	
	Ioana	8	74	Flor Iacob Stihii	25
Ecaterina	5	Soția – Maria		24	
66	Toma Iacob Stihii	19	Copiii: Elena	1	
	Soția – Zamfira	16	75	Ilie Ion Simac	30
67	Simion Roman Iațco	39		Soția – Maria	21
	Soția – Ioana	39		Nepotul lui – Ion	14
	Copiii: Gheorghe	23	Nepoata ei – Maria	10	
	Gavriil	7	76	Arsenii Mihail Cibotaru	60
	Eudochia	17		Soția – Maria	38
	Anastasia	14		Copiii: Spiridon	21
	Aftenia	8		Toader	20
Antonia	5	Constantin	6		
Elena	2	77	Carp Ion Gori	70	
68	Dimitrie Chiril Râșcovan		44	Soția – Eudochia	60
	Soția – Antonia	37	Copiii: Simion	25	
69	Copiii: Parascovia	15	78	Filip Mihail Tomac	32
	Madona	7		Soția – Aftenia	28
	Ion Chiril Râșcovan	36	Tatăl lui – Mihail Tomac	95	
70	Soția – Elena	33	79	Matei Ion Olaru	30
	Copiii: Ecaterina	31		Soția – Maria	27
	Fratele lui – Petru	12	Copiii: Parascovia	3	
	Toader Nazar Lozovan	33	80	Anani Luca Beschier	54
71	Soția – Anastasia	27		Soția – Ana	48
	Copiii: Ion	1	Copiii: Elena	17	
	Maria	4	81	Alexandru Grigore Staruș	50
	Nepotul: Gheorghe Mihail Lozovan	19		Soția – Maria	47
	Vasile Toader Hudema	34	Copiii: Vasile	7	
72	Soția – Balasa	31	82	Postică Apostol Ciobanu	33
	Copiii: Iacob	7		Soția – Nastasia	29
	Ion	1	Copiii: Dimitrie	12	
	Elisaveta	6	83	Radu Mihail Olteanu	34
Mama lui – Maria	95	Soția – Maria		30	
Toader Ion Simac	41	Copiii: Ion	1		

II. Materiale și cercetări

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
84	Vasile Tudosie Bobâna	40
	Soția – Vasilca	32
	Copiii: Elena	31
	Nepotul – Timofei	7
85	Nichita Vasile Răilean	50
	Soția – Ana	45
	Copiii: Daniil	21
	Ion	9
	Petru	2
	Eudochia Elena	18 12
86	Toader Procop Cibotar	35
	Soția – Irina	34
	Copiii: Sofrone	15
	Fratele lui – Ion	24
87	Ion Gheorghe Pâslaru	75
	Soția – Maria	55
	Copiii: Constantin	13
	Nastasia	8
	Eugenia	5
	Aglaia	4
	Ioana	2
88	Toader Luca Răileanu	48
	Soția – Matrona	35
	Copiii: Petru	13
	Iovu	6
	Irina	3
	Maria	1
	Nepotul - Carp Răilean	30
89	Anton Toader Svidinschi	25
	Soția – Maria	22
	Copiii: Gheorghe	2
	Fratele lui – Vasile	30
90	Nichita Toader Zarischi	48
	Soția – lipsește	
	Copiii: Tudose	13
	Maria	13
	Elena	2
	Nepotii lui Nichita (feciorii decedatului Andrei Gândac)	
Ion Simion	14 11	
91	Spiridon Grigore Hîncu	33
	Soția – lipsește	
	Copiii: Ion Ecaterina	7 6
92	Ioan Toader Beschier	85
	Soția – lipsește Copiii: Efrem	2

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
93	Toader Gheorghe Târzi	35
	Soția – lipsește	
	Fratele – Pavel	27
	Nepotul: Petru Ursu Tîrzii	25
94	Mardar Ștefan Țurcanu	41
	Soția – lipsește	
	Copiii: Vasile	16
	Sava	7
	Ion Eugenia	2 5
95	Copiii lui Vasile Selevestru Staruș	
	Gheorghe	40
	Pavel	35
	Elena	44
Fiica Elenei – Irina (din flori)	16	
96	Copiii lui Roman Petru Borș	
	Ion	26
	Gheorghe	20
	Tatiana	47
	Parascovia Nastasia	17 8
97	Toader Gheorghe Sghibartă	Decedat
	Soția – Lupa	50
	Copiii: Ilie	24
	Maria Eudochia	20 15
98	Doroftai Teodosie Bobîna	Decedat
	Soția – Irina	37
	Copiii: Constantin Marina	14 3
99	Grigore Gavriil Brașovan	Decedat
	Soția – Parascovia	37
	Copiii: Iacob Elena	14 2
100	Zaharia Daniil Lozovan	Decedat
	Soția – Elena	49
	Copiii: Pavel	24
	Ion Isai	10 14
101	Ion Petru Rachier	Decedat
	Soția – Maria	36
	Copiii: Constantin	21
	Efrem	16
	Timofei Elena	14 8

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
102	Pavel Grigore Sghibarță decedat	Decedat
	Soția – Ioana	40
	Copiii: Gavriil	19
	Lazăr	15
	Ion	12
	Agafia	17
	Maria	1
103	Toader Alexandru Pâslar	Decedat
	Soția – Elena	95
	Copiii: Vasile	40
	Călin	30
	Sofrone	25
	Moșul lor – Ion Pâslaru	95
	Nepoata - Ecaterina	14

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
104	Simion Ion Răilean	Decedat
	Soția – Axenia	50
	Copiii: Tănasă Sofia	18 10
105	Vasile Nicolai Răilean	Decedat
	Soția – lipsește	
	Copiii: Ilie Ion	28 18

*** ANRM, F. 134, inv. 2, d. 90 (II), f. 216-300.

IV. Burlaci****

Nr.	Nume, prenume	Vârsta
106	Nichifor Simion Mihailo	25
107	Doroftei Nichifor Durac	25
108	Dimitrie Anton Arnăut	45

**** ANRM, F. 134, inv. 2, d. 90 (II), f. 216-300.

Bibliografie

- CDMB 1975:** Catalogul documentelor moldovenești din colecția Arhivelor Centrale (1403-1700). Supliment, vol. I (București 1975).
- DIR AM 1953:** Documente privind istoria României. A. Moldova, veacul XVI, vol. I (București 1953).
- DIR AM 1954:** Documente privind istoria României. A. Moldova, veacul XVI, vol. III (București 1954).
- Documente 2005:** Documente privitoare la istoria Țării Moldovei în secolul al XVIII-lea (1775-1786) (Chișinău 2005).
- Eșanu, Eșanu 2001:** A. Eșanu, V. Eșanu, Moldova Medievală. Structuri executive, militare și ecleziastice (Chișinău 2001).
- Ghibănescu 1992:** Gh. Ghibănescu, Surete și izvoade, vol. XXI (București 1929).
- Sava 1944:** A. Sava, Documente privitoare la Tîrgul și Ținutul Orheiului (București 1944).

The population of Morozeni village, Orhei county (end of 15th - beginning of 19th century)

Abstract

In this paper the author presents sequences from the history of Morozeni town, Orhei county, since the establishment (end of 15th century) until the early 19th century. A particular attention is paid to the village founder: “Moldavian boyar” Ion (Roman) Morozanu; to the famous Pircalab of Orhei – Danciu, Ion Morozanu’s bridegroom and Stahor Durac, Danciu’s bridegroom. These families, which appear in this area by the end of the 15th century, holding reinforcement books from Ștefan cel Mare, make the first inhabitants of the village. Further, as a result of mixing with other families from other places, the number of inhabitants grew. Their first census was held in 1835. Based on its data, we attempt at elucidating, with approximation, the number of households from the village between the end of 17th century until the end of the 18th century.

**Население села Морозень Орхейского цинута
(конец XV - начало XIX вв.)**

Резюме

В настоящем сообщении автор представляет выдержки из истории населения села Морозень Орхейского цинута, начиная с возникновения (конец XV в.) до начала XIX в. Особое внимание уделяется основателям села: «боярину Молдовы» Иоану (Роман) Морозану, от которого происходит и название села, знаменитым Орхейским пыркэлабам – Данчу, зятю Иоана Морозану и Стахор Дурак, зятю Данчула. Эти родственники, которые появляются в этом цинуте в конце XV в. с дарственными грамотами от Штефана чел Маре и образуют основу населения села. Потом, в результате породнения с жителями других поселений, население начинает расти. Первая его перепись была в 1835 г., с помощью которой удалось установить, приблизительно, количество дворов населения проживающих в селе, начиная с конца XVII до конца XVIII вв.

10.03.2010

Mihai Onilă, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, str. 31 August, 121-A, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova